

Sedem štýlov učenia

Typ žiaka	Má rád	Je dobrý v	Najlepšie sa učí
Lingvistický typ	čítanie, písanie, rozprávanie príbehov	zapamätávaní si mien, miest, dátumov a všedných vecí	hovorením, počúvaním a keď vidí slová
Logickomatematický typ	pokusy, hľadanie riešení, prácu s číslami,	matematike, rozumových úvahách, logike, riešení problémov	klasifikovaním, kategorizovaním: práca s abstraktnými vzorcami riešení
Priestorový typ	kreslenie, stavanie, navrhovanie, snívanie, pozretie obrázkov, sledovanie filmov, hru s prístrojmi	predstave vecí, pociťovaní zmien, čítaní máp a grafov	vizualizáciou, snívaním, prácou s farbami a obrázkami
Muzikálny typ	spievanie, počúvanie hudby, pospevovanie, hru na hudobný nástroj	rozoznávaní tónov, zapamätávaní si tónov všímam' si rytmov, dodržiavani času	v rytmoch, melódiách, hudbou
Telesne-kinestetický typ	neustály pohyb, dotýkanie sa, využíva reč tela	telesných aktivitách (šport, tanec, dramatizácia)	dotykmi, pohybom, interakciou s priestorom, spracovaním informácií pomocou zmyslov
Interpersonálny typ	mnoho priateľov, rozhovory s ľuďmi, zapájanie sa do skupín	v chápaní ľudí, vo vedení iných, organizovaní, komunikácii, manipulácii, v urovnávaní konfliktov	zdieľaním, porovnávaním, spolupracou, rozhovormi
Intrapersonálny typ	pracuje sám, presadzuje vlastné záujmy	chápaní seba, zameraní do seba na pocity / sny, presadzovaní originálnych cieľov a záujmov	samostatnou prácou: individuálne projekty, svoj vlastný priestor, vlastné pracovné tempo

Sedem krokov procesu učenia sa kognitívnych stratégií

(from Understanding Learning Disabilities)

1. **krok – Predstavenie stratégie a kontrolainterpretácia**
 - učiteľ vysvetlí stratégiu a žiaci a učiteľ kontrolujú terajšiu úroveň interpretácie
2. **krok - Dôležitosť stratégie**
 - učiteľ vysvetlí, prečo by bolo dobré naučiť sa stratégiu a žiaci a učiteľ tvoria príklady možnej aplikácie stratégie
3. **krok - Opis stratégie**
 - učiteľ opíše ako použiť stratégiu a poskytne žiakovi zoznam krokov
4. **krok -Predvedenie stratégie**
 - učiteľ modeluje použitie stratégie a potom spolu ako skupina modelujú nacvičovanie používania stratégie
5. **krok -Riadené precvičovanie**
 - žiak aplikuje stratégiu na praktických materiáloch, zatiaľ čo učiteľ poskytuje nápovedu a ak je to nutné, aj opravnú spätnú väzbu
6. **krok-Zhodnotenie**
 - žiak a učiteľ zhrňujú informácie a vyhodnotia žiacke prevedenie úlohy a progres v osvojovaní si stratégie
7. **krok-Nácvik na texte**
 - žiak aplikuje stratégiu na učebnom texte, ktorý je zahrnutý v obsahu výuky

1. STRATÉGIA

Sémantická MAPA

• konkrétny spôsob učenia sa, ktorý poskytuje dieťaťu vizuálnu oporu v práci s textom. Ide o tvorenie diagramov, ktoré pomáhajú dieťaťu učivo pochopiť a osvojiť si ho logicky nie memorovaním. Takúto mapu môžete urobiť **pred čítaním** učiva, alebo **po prečítaní textu**. Pri zhotovovaní mapy postupujeme v tomto prípade nasledovne:

- a) "**Búrka myšlienok**" - všetko čo o tejto téme dieťa vie, napíšeme na papier a dieťa to odôvodní ...
- b) "**Určenie kľúčov**" - deti prebehnú očami učebný text a všímajú si len nadpisy, podnadpisy, či hrubo vytlačené pojmy. Informácie, ktoré ešte neboli povedané sa zapisujú vedľa slov vypísaných z etapy a).
- c) "**Tvorba mapy**" - kľúčový pojem (nadpis) napíšeme do stredu papiera a k nemu napíšeme slová z kroku a) a b). Snažíme sa viesť dieťa ku vytvoreniu názvu pre tieto rovnocenné pojmy a doplniť ich podpornými pojmi... prípadne odlíšiť farebne.
- d) "**Čítanie**" - deti počas čítania textu z knihy môžu mapu dopĺňať, komentovať, či upravovať podľa pribúdajúcich informácií.
- e) "**Kontrola**" - spolu s dieťaťom prekontrolujeme správnosť informácií a zhotovenú mapu. Môže si ju ešte prekresliť a zopakovať si tým učivo, alebo sa podľa mapy pokúsi učivo povedať.

- praktický zácvik

2. STRATÉGIA

Know , Want, Learned

Postup pri aktívnom učení sa pomocou KWL:

- Urobíme si tri stĺpce
- Prvý stĺpec označíme ako: ČO viem?, druhý ČO chcem vedieť? A tretí Čo som sa naučil?
- Pred čítaním textu napíšeme do stĺpca, čo viem o danej téme
- Potom predikujeme, čo by sme sa chceli naučiť (umožníme dieťaťu telegrafický pohľad do textu so zameraním sa na hrubo vytlačené Časti textu, alebo necháme dieťa samé popremýšľať, čo ho zaujíma)
- V závere informácie zhrnieme v treťom stĺpci do sémantickej mapy

Čo viem?

Čo sa chcem dozvedieť?

Čo som sa naučil?

Sémantická mapa

- praktický tréning

3. STRATÉGIA

INSERT

- je stratégia, v ktorej sa v texte označujú informácie podľa toho, či ju poznáme, alebo nie. Ide o proces uvädomenia si a vedomého spracovania, či je daná informácia prínosom, alebo je už známa.

- Predstavíme učebnú tému a snažíme sa spomenúť si na čo najviac informácií o danej téme.
- Oboznámime sa so značkami (vysvetlíme ich) a učíme ho rozlišovať z textu informácie, ktoré sú pre neho:
 - + *nové*
 - v *známe informácie*
 - *informácie, ktoré poznalo inak*
 - ? *informácie, ktorým nerozumie, alebo chce vedieť o tom viac.*
- Keď text označíme (v knihe, alebo na papier), nasleduje spracovanie údajov do prehľadnej tabuľky. Vypracovaním tabuľky ľahšie učíme spracované učivo.

v	+	-	?
Takto som to vedel	To som vôbec nevedel	To som vedel inak	Tomuto nerozumiem/ chcem toho vedieť viac

4. STRATÉGIA

Zapamätania si slov

- pri osvojení si pojmov z fyziky, chémie a cudzích jazykov. Pri tejto stratégii postupujeme tak, že si zhotovíme tabuľku /kartička/ na zapamätanie si náročných pojmov.
- Proces sa uskutočňuje nasledovne : *Vyhľadaj nové slovo, povedz definíciu, nájdi vhodné kľúčové slovo, predstav si definíciu, rozmýšľaj o definícii a pomôž si pohybom alebo kreslením a spoj si to s kľúčovým slovom, na záver sa nauč definíciu pomocou toho, čo si si nakreslil /predstavil.*

5. STRATÉGIA

Práce s literárnym textom

/Tvorenie predpovedí, Odpovedanie na otázky, Použitie osnovy/

Dôležitosť stratégie je v tom, že pomocou nej môžeme efektívne spracovať význam prečítaného a zlepšiť schopnosť porozumieť textu a reprodukovať ho.

- *Prípravné nastavenie*: Pred čítaním sa snažíme porozprávať o téme, doterajších informáciách ...

- *Riadené nastavenie*: z nadpisu sa pokúsime vytvoriť predikcie, o čom asi príbeh bude a vysvetliť svoje tvrdenie.

Dôležité je spísať tento zoznam predikcií a po prečítaní ich skontrolujeme...

- *Na určenie štruktúry príbehu* môžu deti odpovedať na nasledujúce otázky, ktoré sú na kartičke:

- Kde sa príbeh odohral?
- Ktoré dôležité postavy tam vystupovali?
- O čo v príbehu išlo?
- Ako to ľudia v príbehu riešili?
- Ako to dopadlo?

OSNOVA - PYRAMÍDA

Meno hlavnej postavy -1 slovo

Opis hlavnej postavy- 2 slová

Opis miesta, kde sa príbeh odohrával - 3 slová

Opis dôležitej udalosti - 4 slová

Hlavná myšlienka alebo význam tejto udalosti - 5 slov

6. STRATÉGIA

Kladdenia otázok

- vedieť sa pýtať a pýtať je nesmierne dôležité. Jednak pred, počas i po čítaní. U detí, ktoré čítajú bez problému efektívne otázky kriticky hodnotia text a slabých čitateľov sa odporúčajú otázky na monitorovanie porozumenia a samozrejme sú dôležité pre iné stratégie napr. sumarizáciu . Skvalitňujú a pomáhajú žiakom uvedomiť si, že odpovede (na učiteľove otázky), súvisia s typom položenej otázky. Requist - sa používa pri literárnom i náučnom texte.

Existujú 4 typy otázok:

- **Práve tam** - odpoveď je zvyčajne daná v jednej vete. Otázka aj daná veta obsahujú rovnaké slová.
- **Mysli a hľadaj** — Odpoveď je v texte ,ale na jej prečítanie je potrebné prečítať viacero viet.
- **Autor a ty** - Odpoveď nie je priamo v texte ,ale na jej vytvorenie potrebujete informácie, ktoré vám autor poskytuje v kombinácii s vlastnými skúsenosťami
- **Podľa mňa** - Odpoveď nie je priamo v texte a v skutočnosti ste odpoveď nikdy nemuseli čítať. Odpoveď je potrebné sformulovať na základe vlastných vedomostí.